

Stichting De Nederlandse Zendingsraad
Jaarrekening 2019

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Over de Nederlandse Zendingsraad	4
Verslag van bestuur en directie	5
Balans per 31 december 2019	6
Staat van baten en lasten over 2019.....	8
Kasstroomoverzicht	9
Toelichting algemeen.....	10
Toelichting op de balans.....	11
Toelichting op de staat van baten en lasten	16
Overige gegevens.....	17
Bijlage 1:	begroting 2020
Bijlage 2:	specificatie beleggingen

Inleiding

Het bestuur van de Nederlandse Zendingsraad heeft deze jaarrekening goedgekeurd op 20 augustus 2020, op advies van de leden van de Raad. Door de vanwege Covid-19 ingestelde beperkingen, werden de raadsleden afzonderlijk om advies gevraagd. In de financiële verantwoording op de volgende pagina's kunt u zien dat in het verslagjaar een exploitatieoverschot ontstond van ruim € 110.000, bij een begroot tekort van € 114.600. Dit overschot is geheel aan het zeer gunstige beleggingsresultaat te danken. Daarnaast bleven de kosten onder het begrote niveau. Het batig saldo leidde tot een dotatie aan de Bestemmingsreserve Financiering Besteding Doelstelling.

Inmiddels zijn als gevolg van de wereldwijde Covid-19 pandemie de beleggingsresultaten scherp gedaald. Het bestuur houdt vast aan het beleggingsbeleid, dat ervan uitgaat dat het rendement van een goed gespreide effectenportefeuille op de langere duur hoger is dan dat van sparen.

Het bestuur beseft dat het werk van de Zendingsraad niet mogelijk is zonder de betrokkenheid van de participanten en de bijdragen die zij voor de uitvoering van de activiteiten beschikbaar maken. Daarom spreken we onze dank uit aan de kerken en organisaties die het werk van de NZR mede mogelijk maken.

Driebergen, 20 augustus 2020

w.g.

w.g.

w.g.

W. van 't Spijker
voorzitter

P.J. Oudshoorn
penningmeester

G. Noort
directeur

Stichting De Nederlandse Zendingsraad

Hoofdstraat 51
3971 KB Driebergen-Rijsenburg
T: (0343) 745245
E: nzs@zendingsraad.nl
I: www.zendingsraad.nl

KvK 41200998
RSIN 2963553

Doelstelling

De Nederlandse Zendingsraad (NZR) is het landelijk platform voor protestantse kerken en organisaties op het terrein van missionair werk in binnen- en buitenland. Het platform biedt ruimte voor een brede en gevarieerde ontmoeting tussen vertegenwoordigers van oecumenische en van evangelische stromingen, tussen kerkelijke zending en geloofszending, tussen de gevestigde kerken en de migrantenkerken.

Kernactiviteiten

- Adviseren en bevorderen van communicatie en overleg tussen de aangesloten kerken en organisaties;
- Stimuleren van de bezinning op de missionaire uitdagingen voor kerken en organisaties, zowel in andere werelddelen als ook in de context van Europa en Nederland, d.m.v. studiedagen, werkgroepen en themagerichte agendering van de NZR raadsvergaderingen;
- Functioneren als luisterpost en verkenner om (inter)nationaal belangwekkende ontwikkelingen m.b.t. de relatie van kerk, cultuur en samenleving te signaleren;
- Initiëren en coördineren van gezamenlijke missionaire programma's en projecten;
- Participeren, namens de aangesloten kerken en organisaties, in het missionaire werk van de Wereldraad van Kerken;
- Onderhouden van relaties met internationale oecumenische instanties, zoals missionaire raden en organen binnen en buiten Europa;
- Uitgeven van het kwartaaltijdschrift *TussenRuimte*, oecumenisch tijdschrift voor missionaire en interculturele theologie.
- Verrichten van onderzoek naar de verhouding van *mainline* protestantse en evangelicale zending.

Structuur van de zendingsraad

De Nederlandse Zendingsraad is een stichting, opgericht in 1929. De raad bestaat uit vertegenwoordigers van de 21 participanten (aangesloten kerken en missionaire organisaties). Daarnaast heeft de raad enkele organisaties die waarnemer zijn, benevens een drietal adviserende instanties. De formele vergadering van de raadsleden vindt ten minste twee maal, maar als regel drie maal per jaar plaats. De raad adviseert het bestuur over beleidsplannen, werkplannen, begroting en jaarrekening.

Het bestuur van de zendingsraad bestaat uit minimaal vijf en maximaal zeven personen. Conform de statuten (voor het laatst gewijzigd in 2016) behartigt het bestuur de belangen van de Zendingsraad, is het bevoegd alle daden van beheer en beschikking te verrichten en begeleidt het de directeur in de uitvoering van het vastgestelde beleid.

Per 31 december 2019 was het bestuur als volgt samengesteld:

Mw. A.T.P. Bouwman
Dhr. C.L. Maas (secretaris)
Dhr. A. Mulder
Dhr. P.J. Oudshoorn (penningmeester)
Mw. E. Spee
Dhr. W. van 't Spijker (voorzitter)

Voor de uitvoering van het beleidsplan beschikt de zendingsraad over een klein bureau, dat wordt aangestuurd door dhr. G. Noort (directeur). De totale arbeidsformatie bedroeg ultimo december 2019 1,8 fte (2 medewerkers). Naast de medewerkers in vaste dienst schakelt de Zendingsraad enkele zzp'ers in om de uitvoering van het werk te kunnen realiseren. Het bestuur wordt in de uitoefening van zijn taken ondersteund door de Commissie Financiën en Administratie. Deze commissie bereidt de begroting en de jaarrekening voor en adviseert het bestuur over het financiële beleid.

Verslag van bestuur en directie

Uitvoering beleid

De Zendingsraad gaf in 2019, als uitvloeisel van de meerjarenbeleidsvisie 2017-2020, aandacht de daarin vastgelegde kerntaken: het bevorderen van samenwerking van de aangesloten kerken en organisaties op missionair terrein, het signaleren van trends in zending en missiologie, en het stimuleren van reflectie over ontwikkelingen in de missionaire praktijk. Deze kerntaken kregen gestalte in doen plaatsvinden van raadsvergaderingen (drie maal per jaar), beraadgroepen (zoals het Chinaberaad), themabijeenkomsten (onder meer een drietal bijeenkomsten over opleiding zendingswerkers) benevens de uitgave van de NZR-periodiek *TussenRuimte*, publicaties over missionair werk in uitgaven van derden, het kritisch meelezen van missiologische publicaties van derden, advisering m.b.t. missionair beleid, het verzorgen van missiologische scholing voor NZR-participanten en diverse onderwijsinstellingen.

Medewerkers van de Zendingsraad verzorgden evenals in voorgaande jaren onderwijs aan aanstaand zendingswerkers, aan gemeentepredikanten en aan studenten van diverse onderwijsinstellingen. Een belangrijke verandering in de onderwijstaken vormde de benoeming van de directeur als parttime hoogleraar missiologie aan de Theologische Universiteit Kampen per 1 januari 2019. Deze leerstoel, de *David Bosch Chair for the Comparative Study of Mainline Protestant and Evangelical Mission*, beoogt om verdieping van de reflectie op het mondiale missionaire werk aan te jagen middels onderzoek en onderwijs.

De NZR gaf ook in 2019 aandacht aan het kernthema 'zending in de context van een krimpende kerk'. Dit kreeg onder meer gestalte in een lezing voor de synode van de Protestantse Kerk in Nederland, getiteld 'Ontspannen in de marge'. De tekst van deze lezing kreeg een brede verspreiding, onder meer via de website van de PKN en het Nederlands Dagblad. De lezing kreeg een thematische uitwerking in het boek *De wil tot vrijmoedigheid*.

De personeelsformatie bedroeg per eind december 1,8 fte. Stafmedewerker mw. F.R. van de Beek verliet de NZR in april 2019 in verband met haar uitzending via de GZB naar Bulgarije. Zij is daar betrokken bij gemeenteopbouw van kleine protestantse gemeenschappen. De Zendingsraad kon in haar plaats per 1 mei benoemen mw. N. Pruiksmā, die daarvoor terugkeerde uit zendingsdienst via Kerk in Actie in Brazilië.

Beleggingsbeleid

De financiële reserves van de Zendingsraad hebben als doel de exploitatie van de stichting, het dekken van financiële risico's en het financieren van toekomstige activiteiten. De reserves waren in 2019 voor circa 80% duurzaam belegd in effecten. Vanwege het risico op stijgende rente en dalende koersen van obligaties heeft de portefeuille een neutraal beleggingsprofiel, terwijl circa 20% van het vermogen in liquiditeiten wordt aangehouden. Het bestuur acht dit profiel noodzakelijk, omdat de teruglopende participantenbijdragen en de zeer lage rente op spaartegoeden niet volstaan om de activiteiten van de stichting op langere termijn te continueren. De beleggingen worden op grond van een overeenkomst voor vermogensbeheer beheerd door ING. In deze overeenkomst zijn zowel het risicoprofiel als het duurzame en ethische karakter van de beleggingen vastgelegd. In een periodiek overleg met de vermogensbeheerder wordt toegezien op de handhaving van de gestelde voorwaarden. Het beleggingsresultaat was in 2019 uitzonderlijk positief als gevolg van het goede beursklimaat. Dit leidt tot een exploitatieoverschot ultimo december. Het batig saldo wordt toegevoegd aan de Bestemmingsreserve Financiering Besteding Doelstelling.

De toekomst van de NZR

Hoewel het beleggingsresultaat in 2019 leidde tot een batig saldo van € 110.000 beseft het bestuur van de Zendingsraad dat structurele exploitatietekorten in de komende jaren zullen aanhouden. De participantenbijdragen staan onder neerwaartse druk en de vaste lasten moeten grotendeels gedekt worden door variabele inkomsten uit beleggingen. Gezien de omvang van het vermogen is op de korte termijn de continuïteit van de organisatie niet in het geding. Het bestuur beseft dat het op middellange termijn, als gevolg van het vermogensverloop, besluiten zal moeten nemen over de positionering en de toekomst van de raad.

2019 in cijfers

Hierna volgen de balans en rekening van baten en lasten van de NZR over 2019 en de toelichting daarop.

Balans per 31 december*(na verdeling saldo boekjaar)***A c t i v a**

	<u>2019</u>		<u>2018</u>	
	€	€	€	€
Materiële vaste activa				
Kantoorinventaris		1.958		4.050
Financiële vaste activa				
Beleggingen in effecten	1.785.303		1.817.062	
Deelname Oikocredit	2.278		2.278	
Beleggersrekening	<u>33.691</u>		<u>26.895</u>	
		1.821.272		1.846.235
Vorderingen				
Participanten en debiteuren	1.850		-	
Vooruit betaalde en nog te vorderen posten	<u>2.178</u>		<u>6.057</u>	
		4.028		6.057
Liquide middelen				
Spaartegoeden / deposito's	346.362		206.240	
Betaalrekening / contant	<u>12.821</u>		<u>10.416</u>	
		359.183		216.656
TOTAAL ACTIVA		<u>2.186.441</u>		<u>2.072.998</u>

P a s s i v a	<u>2019</u>		<u>2018</u>	
	€	€	€	€
Reserves en fondsen				
Continuïteitsreserve	190.000		190.000	
Bestemmingsreserves	<u>1.967.949</u>		<u>1.857.107</u>	
		2.157.949		2.047.107
Kortlopende schulden				
Belastingen & premies sociale verzekeringen	9.213		9.330	
Crediteuren	5.929		3.176	
Vooruit ontvangen en nog te betalen posten	<u>13.350</u>		<u>13.385</u>	
		28.492		25.891
 TOTAAL PASSIVA		 <u><u>2.186.441</u></u>		 <u><u>2.072.998</u></u>

Staat van baten en lasten

Baten	2019 werkelijk €	2019 begroting €	2018 werkelijk €
Bijdragen van aangesloten kerken en organisaties inzake:	53.100	56.000	61.200
	<u>53.100</u>	<u>56.000</u>	<u>61.200</u>
Overige baten			
Doorberekende kosten en vergoedingen	195	1.000	17.113
Rente en resultaat beleggingen	291.279	46.100	-92.311
	<u>291.474</u>	<u>47.100</u>	<u>-75.198</u>
Giften		100	
Subsidie bijzondere leerstoel		36.000	
Overige incidentele baten		800	533
		<u>36.900</u>	<u>533</u>
Som der baten	<u>344.574</u>	<u>140.000</u>	<u>-13.465</u>
Lasten			
Personeelskosten	164.836	180.600	167.405
Huisvesting bureau incl. servicekosten	8.872	10.500	9.228
Bureau- en algemene kosten	20.043	24.500	19.455
Reizen, publiciteits- en programmakosten	24.987	23.000	28.008
Beleggingskosten	14.994	16.000	15.565
Incidentele lasten			
	<u>233.732</u>	<u>254.600</u>	<u>239.661</u>
Som der lasten	<u>233.732</u>	<u>254.600</u>	<u>239.661</u>
Saldo van baten en lasten	<u>110.842</u>	<u>-114.600</u>	<u>-253.126</u>
Resultaatverdeling			
Continuïteitsreserve		-	-35.000
Bestemmingsreserves			
Reserve Bijzondere Leerstoel	-52.000	-11.000	273.000
Reserve financiering besteding doelstelling	162.842	-103.600	-491.126
	<u>110.842</u>	<u>-114.600</u>	<u>-253.126</u>

Kasstroomoverzicht

	2019	2018
<i>bedragen x € 1.000</i>	€	€
Kasstroom uit activiteiten		
Totaal baten	344	-13
Totaal lasten	-235	-240
Exploitatieresultaat	109	-253
Afschrijvingen	2	2
Cash flow	111	-251
<i>Mutaties in:</i>		
Overige vorderingen en activa	4	-2
Kortlopende schulden	2	-6
	6	-8
A Totaal kasstroom uit activiteiten	117	-259
Kasstroom uit investeringen		
Investeringen in materiële vaste activa	-	1
Mutaties financiële vaste activa	25	110
B Totaal kasstroom uit investeringen	25	111
Kasstroom uit financieringen		
Mutaties langlopende schulden	-	-
C Totaal kasstroom uit financieringen	-	-
Totale kasstroom (A + B + C)	142	-148
Saldo liquide middelen begin	217	365
Totale kasstroom	142	-148
Saldo liquide middelen eind	359	217

Toelichting algemeen

Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is volgens het continuïteitsbeginsel en in lijn met richtlijn RJ640 opgesteld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op aanschaffingswaarde, onder aftrek van hierover berekende afschrijvingen.

Financiële vaste activa

Ter beurze genoteerde effecten zijn gewaardeerd op beurswaarde ultimo het boekjaar.

Niet ter beurze genoteerde effecten zijn gewaardeerd op nominale waarde, eventueel onder aftrek van een voorziening indien incurant.

De gerealiseerde resultaten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders is vermeld.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen, ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Grondslag voor de continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is gevormd voor risico's die NZR loopt met betrekking tot de continuïteit. De continuïteitsreserve is onderbouwd met een risico-evaluatie.

Grondslag voor de bestemmingsreserve

De NZR kampt met structurele exploitatietekorten. Voor de financiering daarvan is een Reserve financiering besteding doelstelling gevormd.

Grondslagen voor de bepaling van de baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Toelichting op de balans

Materiële vaste activa	<u>Kantoorinventaris</u>	
	€	€
Aanschaffingswaarde per 1 januari 2019	23.827	
Aanschaffingen 2019	-	
Aanschaffingswaarde per 31 december 2019		23.827
Afschrijvingen tot en met 2018	-19.777	
Afschrijvingen 2019	-2.091	
Afschrijvingen tot en met 2019		-21.868
Boekwaarde per 31 december 2019		<u>1.959</u>

De materiële vaste activa betreffen computer- en randapparatuur die op het kantoor in gebruik zijn. De afschrijvingstermijn is 36 maanden.

Financiële vaste activa

Beleggingen

De effectenportefeuille wordt beheerd door ING Vermogensbeheer. De daartoe gesloten beheersovereenkomst verplicht tot het beheren van een duurzame portefeuille met een neutraal beleggingsprofiel. Daarnaast wordt een ruime kaspositie aangehouden.

Samenstelling effectenportefeuille	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	€	€
Vastrentende waarden	764.992	948.850
Zakelijke waarden	1.020.311	868.212
	<u>1.785.303</u>	<u>1.817.062</u>

Deelname Oikocredit

11,2139 participaties in het Oikocredit Nederland Fonds met een nominale waarde van € 2.278.

Vorderingen

Vooruit betaalde en nog te vorderen posten	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	€	€
Rente	75	123
Dividendbelasting	1.067	1.316
Vooruitbetaalde en overige posten	1.036	4.617
	<u>2.178</u>	<u>6.056</u>

Liquide middelen	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
ING private bankspaarrekening	346.363	206.239
Spaarrekeningen	346.363	206.239
Buitenlandse valuta	73	73
ING bank	12.748	10.342
Betaalrekeningen	12.821	10.415
	359.184	216.654

Alle geldmiddelen staan ter vrije beschikking.

Reserves en fondsen (na verdeling saldo boekjaar)	31-12-2018	verdeling resultaat	31-12-2019
	€	€	€
<u>Continuïteitsreserve</u>			
Organisatie	190.000		190.000
<u>Bestemmingsreserves</u>			
Reserve Bijzondere Leerstoel	273.000	-52.000	221.000
Reserve Financiering Besteding Doelstelling	1.584.107	162.842	1.746.949
	1.857.107	110.842	1.967.949
Totaal	2.047.107	110.842	2.157.949

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is gevormd voor risico's die NZR loopt met betrekking tot de continuïteit. De noodzakelijke omvang van de continuïteitsreserve is herrekend en verlaagd tot € 190.000. Deze reserve dient ter dekking van financiële risico's, verbonden aan de inkomsten en uitgaven van de NZR. Daarnaast biedt deze reserve het werkkapitaal en financiert het de bezittingen van de organisatie.

Bestemmingsreserves

De NZR kampt met structurele exploitatietekorten. Voor de financiering daarvan is een Reserve Financiering Besteding Doelstelling gevormd.

Met ingang 2019 heeft de NZR een bijzondere leerstoel ingesteld bij de Theologische Universiteit Kampen voor een periode van 6 jaar. De NZR verwacht dat ca 75% van de kosten wordt gedekt door bijdragen van derden. Omwille van de vereiste continuïteit van de financiering van de kosten verbonden aan de leerstoel, is – ten laste van de Reserve Financiering Besteding Doelstelling – een Reserve Bijzondere Leerstoel gevormd van € 273.000. De omvang van deze reserve wordt jaarlijks herrekend.

Verdeling van het saldo van baten en lasten (overschot € 110.842)

De in 2019 gerealiseerde kosten voor de Bijzondere Leerstoel komen ten laste van de daarvoor gevormde bestemmingsreserve. Het resterende batig saldo over het boekjaar wordt aan de Reserve Financiering Besteding Doelstelling toegevoegd.

Vooruit ontvangen en nog te betalen posten	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Salaris en vakantietoelage	6.333	6.158
Accountantskosten	2.800	2.750
Administratiekosten	500	500
Bank- en beleggingskosten	3.717	3.856
Vooruit ontvangen en overige posten	-	121
	<u>13.350</u>	<u>13.385</u>

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Huurovereenkomst

Met de Stichting URCO is een overeenkomst gesloten voor de huur van kantoorruimte, gelegen aan de Hoofdstraat 51 te Driebergen-Rijssenburg. Deze heeft een looptijd tot 31 december 2023. De huursom exclusief servicekosten bedraagt per 1 januari 2020 € 6.592 per jaar.

Bijzondere Leerstoel

De per 2019 door de NZR ingestelde Bijzondere Leerstoel leidt tot de inspanningsverplichting deze gedurende zes jaren door een gekwalificeerde hoogleraar te laten bezetten.

Participantenbijdrage

Met Kerk in Actie is een overeenkomst gesloten voor doorlopende financiële ondersteuning van de NZR in de jaren 2020 – 2022. Deze bijdrage wordt stapsgewijs teruggebracht van € 25.000 (2020) naar € 15.000 in 2022.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Bijdragen van aangesloten kerken en organisaties	Realisatie	Realisatie
	2019	2018
	€	€
Deelnemersbijdragen		
PKN / Kerk in Actie	25.000	30.000
Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergemeente	5.000	5.000
Gereformeerde Zendingbond	4.300	4.300
Christelijke Gereformeerde Kerk	2.100	2.100
Doopsgezinde Zendingraad	2.100	2.100
Interserve Nederland	1.000	1.600
Leprazending Nederland	1.000	1.000
Stichting voor Zending en Diaconaat van de Vrije Evangelische Gemeenten	1.300	1.300
Zendingscommissie Unie van Baptistengemeenten in Nederland	1.200	1.200
Operatie Mobilisatie	1.100	1.100
Wycliffe Bijbelvertalers Nederland	1.000	1.000
De Verre Naasten	1.000	1.000
IZB, vereniging voor zending in Nederland	1.000	1.000
Stichting Frontiers Nederland	500	1.000
3 x M	1.000	1.000
OMF	1.000	1.000
Nederlands Luthers Genootschap	1.000	1.000
Nederlands Gereformeerde Kerken	1.000	1.000
Geloof en Samenleving, Remonstrantse instelling voor diakonaat, zending en ontwikkelingssamenwerking	500	500
Sint Paulus Missie en Diaconaat	500	500
Pinkster- en Evangeliegemeenten	500	500
Nederlands Bijbelgenootschap	-	2.000
	<u>53.100</u>	<u>61.200</u>

Doorberekende kosten en vergoedingen

Door de aanstelling van de directeur van de NZR als bijzonder hoogleraar, werden praktisch geen (reis)kosten meer aan derden doorberekend. Eveneens worden aan de Theologische Universiteit geen kosten meer in rekening gebracht voor de verleende diensten, zoals het verzorgen van onderwijs.

Subsidie bijzondere leerstoel

Fondsenwervingsinspanningen voor de financiering van de leerstoel hebben in 2019 geen baten opgeleverd. In 2020 wordt de fondsenwerving voortgezet.

Beleggingsrendement	2019	2018	2017	2016	2015
Balanswaarde 01-01	1.819.341	1.936.795	2.133.859	2.040.653	2.189.564
Aan- en verkopen	-315.076	-15.754	-336.090	-6.288	-209.479
Waardeverschil	283.316	-101.700	139.026	99.494	60.568
Balanswaarde 31-12	<u>1.787.581</u>	<u>1.819.341</u>	<u>1.936.795</u>	<u>2.133.859</u>	<u>2.040.653</u>
Opbrengst beleggingen	291.170	-92.458	149.158	108.185	70.463
Opbrengst overige geldmiddelen	109	147	465	1.573	4.180
	<u>291.279</u>	<u>-92.311</u>	<u>149.623</u>	<u>109.758</u>	<u>74.643</u>
<i>rendement beleggingen</i>	17,5%	-4,8%	7,6%	5,3%	3,4%
<i>vijf jaar voortschrijdend</i>	5,8%	4,6%	7,0%	8,4%	7,3%

Personeelskosten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Salarissen	125.181	136.800	128.372
Sociale lasten	18.920	18.000	17.662
Pensioenpremies	12.840	16.200	14.208
Overige personeelskosten	7.895	9.600	7.163
	<u>164.836</u>	<u>180.600</u>	<u>167.405</u>

Per 31 december 2019 zijn er 2 personen in dienst van de Stichting, met een totale omvang van 1,8 fte (2018 = 2 / 1,8 fte). De NZR volgt de arbeidsvoorwaardenregeling voor de kerkelijk medewerkers van de Protestantse Kerk in Nederland.

Huisvestingskosten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Huur en servicekosten	7.783	9.200	9.150
Klein onderhoud / huishouding	1.089	1.300	78
	<u>8.872</u>	<u>10.500</u>	<u>9.228</u>

Bureau- en algemene kosten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Onderhoud en afschrijving kantoorautomatisering	1.820	2.500	1.658
Kantoorbenodigdheden	195	500	96
Porti	293	400	337
Telefoon, e-mail, internet	387	600	355
Reproductiekosten incl. afschrijving	1.497	600	1.149
Lectuur- en literatuurkosten	1.021	1.500	1.879
Vergader- en representatiekosten	5.472	5.500	5.029
Administratiekosten	5.306	5.000	4.331
Accountants- en advieskosten	2.869	3.500	3.485
Algemene en bankkosten	1.183	1.900	1.136
Overige bureau- en algemene kosten	-	2.500	-
	<u>20.043</u>	<u>24.500</u>	<u>19.455</u>

De afschrijvingslasten van kantoorautomatisering bedragen € 847. De afschrijvingslasten van de printer/copier bedragen € 1.244 en zijn inbegrepen in de reproductiekosten.

Publiciteits- en programmakosten	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2019	2019	2018
	€	€	€
Consultaties, congressen, seminars	6.314	5.000	12.239
Contributies	6.978	6.500	5.855
Publicaties	4.416	2.500	3.612
Website	1.198	1.500	1.198
Beeld en redactie	6.081	6.500	5.104
Overige publiciteits- en programmakosten	-	1.000	-
	<u>24.987</u>	<u>23.000</u>	<u>28.008</u>

De kosten van consultaties hebben betrekking op reiskosten en deelnemersbijdragen verbonden aan (internationale) vergaderingen, congressen en studiebijeenkomsten. Er is in 2019 een NZR-cahier verschenen. De beeld- en redactiekosten zijn voornamelijk gerealiseerd voor TussenRuimte. De aan deze uitgave verbonden directe publiciteitskosten bedragen € 7.105.

Kostenverdeling per werksoort

Uitvoeringskosten	NZR	Bijzondere leerstoel	Tussen Ruimte	Raad	Member Care	China-beraad	TOTAAL
	€	€	€	€	€	€	€
Personeel	114.010	50.810	-	-	-	-	164.820
Bureau- en algemeen	15.349	379	1.458	2.480	-	393	20.059
Beleggen	14.994	-	-	-	-	-	14.994
Reizen	2.186	730	533	31	-	-	3.480
Publiciteit / presentie / productie	11.696	-	5.114	-	4.697	-	21.507
Huisvesting	8.872	-	-	-	-	-	8.872
	<u>167.107</u>	<u>51.919</u>	<u>7.105</u>	<u>2.511</u>	<u>4.697</u>	<u>393</u>	<u>233.732</u>

Overige gegevens

Relevante gebeurtenissen na balansdatum

Begin 2020 brak de Covid-19 pandemie uit. Deze wereldwijde uitbraak heeft gevolgen voor de NZR. De effectenbeurzen kelderden, waardoor de waarde van NZR's effectenportefeuille fors verminderde. Hoewel deze daling medio mei 2020 gedeeltelijk is gecorrigeerd, zijn de vooruitzichten op een positief beleggingsrendement in 2020 echter gering.

Vanwege de mondiale reisbeperkingen, zijn fysiek overleg en (internationaal) werkbezoek vooralsnog uitgesloten. Waar mogelijk worden online vergaderfaciliteiten gebruikt.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van de Stichting De Nederlandse Zendingsraad

Maarsbergseweg 20
3956 KW Leersum
Postbus 1
3956 ZR Leersum

T (0343) 41 59 40
leersum@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 09068872

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van de Stichting De Nederlandse Zendingsraad te Driebergen gecontroleerd.

Naar ons oordeel is de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019 van Stichting De Nederlandse Zendingsraad in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de gekozen en beschreven grondslagen zoals uiteengezet in de 'Grondslagen van waardering en resultaatbepaling' van de jaarrekening.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de staat van baten en lasten over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Stichting De Nederlandse Zendingsraad zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring

Wij vestigen de aandacht op de 'Grondslagen van waardering en resultaatbepaling' in de toelichting van de jaarrekening waarin uiteen is gezet dat de jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de door het bestuur gekozen en beschreven grondslagen. De beschreven grondslagen zijn op onderdelen niet geheel in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Hierdoor is de jaarrekening mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor het bestuur en de NZR-raad en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

B. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening in overeenstemming met de beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in de 'Grondslagen van waardering en resultaatbepaling' van de jaarrekening. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en ethische voorschriften, de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring.

Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met de het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Leersum, 15 juni 2020
Van Ree Accountants

w.g.

J.K.J. van Egdom MSc
Registeraccountant

Begroting 2020

Baten	2020 begroting €	2019 werkelijk €	2018 werkelijk €
Bijdragen van aangesloten kerken en organisaties	55.000	53.100	61.200
	<u>55.000</u>	<u>53.100</u>	<u>61.200</u>
Overige baten			
Doorberekende kosten	1.000	195	17.113
Rente en resultaat beleggingen	45.000	291.279	-92.311
	<u>46.000</u>	<u>291.474</u>	<u>-75.198</u>
Giften			
Overige incidentele baten	700	-	1.111
Subsidies bijzondere leerstoel	36.000	-	-
	<u>36.700</u>	<u>-</u>	<u>533</u>
Som der baten	<u>137.700</u>	<u>344.574</u>	<u>-13.465</u>
Lasten			
Personeelskosten	179.200	164.836	167.405
Huisvesting bureau incl. servicekosten	10.000	8.872	9.228
Kantoor- en algemene kosten	23.000	20.043	19.455
Reizen, publiciteits- en programmakosten	28.000	24.987	28.008
Beleggingskosten	16.000	14.994	15.565
	<u>256.200</u>	<u>233.732</u>	<u>239.661</u>
Som der lasten	<u>256.200</u>	<u>233.732</u>	<u>239.661</u>
Saldo van baten en lasten	<u>-118.500</u>	<u>110.842</u>	<u>-253.126</u>

Specificatie beleggingen Waardering en opbrengst	ISIN	Waarde 01-01-2019		Mutaties 2019		Waarde 31-12-2019			Rendement 2019		
		aantal/ nominaal	balans	aantal/ nominaal	aankoop- / verkoopprijs	aantal/ nominaal	koers	balans	gerealiseerd waardeverschil	rente/ dividend	totaal
		€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Vastrentende waarden											
ASN Duurzaam Obligatiefonds	NL0000441244	5.055	146.502	-2.101,3076	-60.889	2.954	€ 28,95	85.518	-96	2.928	2.832
ASN Novib Microcredit Fund	NL0012314652	1.281	71.388	-174,2902	-9.686	1.107	€ 55,49	61.409	-293	1.216	923
Candriam Bond Global Hi Yield	LU1644441716	214	20.729	-31,0573	-3.254	183	€ 106,17	19.445	1.970		1.970
Candriam Sust Eur Bond Fund	BE6253583908	966	107.432	-106,9468	-12.215	859	€ 117,78	101.131	5.915		5.915
Parvest SRI Euro Corporate Bond Fund	LU0265308063	962	110.508	-101,2122	-12.030	861	€ 121,90	104.924	6.446		6.446
PIMCO SRI Emerging Markets Bonds	IE00BDSTPS26	7.696	84.807	-966,4152	-11.369	6.729	€ 12,28	82.636	9.198		9.198
NN Euro Sustainable Credit ex Fund	LU1687282399	300	114.821	-38,0709	-14.998	262	€ 406,47	106.634	6.811		6.811
NN Euro Green Bond Fund	LU1365052890	-	-	2.201,3750	61.299	2.201	€ 27,61	60.780	-520		-520
SPDR 1-3 year Euro Government Bond	IE00B6YX5F63	2.395	125.350	-2.394,9219	-125.720	-	-	-	370		370
DPAM L Bonds Em Mkts Sust	LU1200235510	574	57.696	-573,7431	-57.753	-	-	-	57		57
DPAM L Bonds Emerging Markets Sustain	LU0966596875	-	-	394,4190	49.516	394	€ 139,30	54.943	5.427		5.427
Mirova Eur Sust Corp Bond	LU1185962187	1.102	109.619	-278,8634	-29.417	823	€ 106,37	87.572	7.370		7.370
			<u>948.851</u>		<u>-226.515</u>			<u>764.992</u>	42.656	4.144	46.800
Zakelijke waarden											
ASN Milieu & Waterfonds	NL0000280501	2.586	72.086	-87,4633	-2.850	2.498	€ 37,55	93.805	24.569	812	25.381
BMO Resp Global Emerging Mkts Eq	LU1554262680	4.931	58.577	-2.262,8605	-28.958	2.668	€ 13,87	37.004	7.384		7.384
Credit Suisse ING SRI Index Fund	LU0705338043	597	119.434	-109,1234	-25.432	488	€ 259,00	126.288	32.286		32.286
Candriam SRI Em Markets Equities Fund	LU1434524416	417	55.949	-193,0167	-28.353	224	€ 168,35	37.681	10.086		10.086
F&C Resp Global Equity Fund	LU0969484335	6.230	94.130	-441,4510	-8.230	5.788	€ 20,30	117.500	31.601	743	32.344
NN Duurzaam Aandelenfonds	NL0012650378	4.423	136.324	-1.993,0487	-77.241	2.430	€ 41,78	101.526	42.442	2.155	44.597
Pictet Environmental Opportunities Fund	LU0503631631	-	-	256,6999	61.240	257	€ 249,66	64.088	2.848		2.848
Quest Cleantech	LU0346063406	207	48.911	-207,0743	-54.267	-	-	-	5.356		5.356
Robeco SAM Smart Materials	LU0805493698	268	47.642	24,3646	4.635	292	€ 211,20	61.759	9.482		9.482
Robeco SAM Sustainable Healthy Living Fund	LU0805493342	349	62.509	-64,0943	-13.178	285	€ 228,93	65.299	15.968		15.968
Schröders Climate Change Fund	LU0966866682	4.842	81.812	-361,7909	-6.447	4.481	€ 21,60	96.766	21.401		21.401
Stewart Worldwide Sustainable Fund	IE00BFY85B09 GB00B7D5XN45	49.075	90.838	-9.206,3233	-19.533	39.869	€ 2,18	86.952	15.647		15.647
UBS MSCI World Socially Responsible Acc	LU0950674332			7.393,2231	110.054	7.393	€ 17,81	131.643	21.589		21.589
			<u>868.211</u>		<u>-88.560</u>			<u>1.020.311</u>	240.660	3.710	244.370
Niet ter beurze genoteerd											
Oikocredit			<u>2.278</u>	0,0000				<u>2.278</u>	-	12	12
			<u>2.278</u>					<u>2.278</u>	-	12	12
Liquide middelen											
			<u>1.819.341</u>		<u>-315.075</u>			<u>1.787.581</u>	283.316	7.963	291.279